

Maciej Gosk

Moja wizja samorządności uczniowskiej - jak wzmocnić głos Uczniów i realizować ich potrzeby w naszej Szkole

Przykładów samorządności jest wiele – samorząd uczniowski, to „tylko” jeden z nich. Jednakże założenia spoczywające u podstaw funkcjonowania ich wszystkich, prowadzą do zasadniczego wniosku, iż samorząd, jako idea, wydaje się być najwyższą formą organizacyjną, jaką możemy zaobserwować w społeczeństwie. Świadczą o tym przede wszystkim następujące cechy, które stanowią fundament funkcjonowania samorządu – świadomość, dojrzałość, odpowiedzialność, współpraca, dialog, sprawczość i rozwój, a wszystko to ukierunkowane na realizację wspólnych celów. Nieprzypadkowo samorządność, choć w szczególnych formach samorządu terytorialnego i zawodowego, znajduje swoje odzwierciedlenie w postanowieniach Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Aby odpowiedzieć na pytanie postawione w tytule niniejszej pracy należy, pomimo wstępu, podjąć próbę zdefiniowania samorządności uczniowskiej. W tym celu warto postawić się postanowieniami art. 85 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe. Z treści przytoczonego przepisu dowiadujemy się między innymi, że samorząd tworzą wszyscy uczniowie, że działa on w oparciu o uchwalany regulamin oraz że – jako uczniowie – mamy swoje uprawnienia. Jednak czy faktycznie na tej podstawie poznamy czym w istocie jest samorząd uczniowski? W mojej ocenie niezupełnie, dlatego na cele niniejszej pracy pozwalam sobie na przedstawienie definicji, jaką uważam za najbardziej właściwą. Zgodnie z nią, samorząd uczniowski to forma organizacji, w której uczniowie mają możliwość współuczestniczenia w podejmowaniu decyzji dotyczących funkcjonowania szkoły. Mówimy zatem o zbiorze praw i obowiązków, na podstawie których uczniowie są odpowiedzialni za zarządzanie szkołą.

Przechodząc zatem do odpowiedzi na kluczowe, z punktu widzenia niniejszej pracy, pytanie – w jaki sposób wzmocnić głos uczniów i realizować ich potrzeby w naszej Szkole, należy przede wszystkim pamiętać o podstawowych założeniach idei samorządności, by to one stanowiły podstawę wszelkich działań. Pamiętajmy o zasadniczej idei.

Przede wszystkim należy podtrzymywać poczucie świadomości, dojrzałości oraz odpowiedzialności – zarówno w odniesieniu do siebie samych, ale również do naszych koleżanek i kolegów, wówczas pośrednio będzie to dotyczyło również naszej Szkoły, gdyż to my, wspólnie z nauczycielami i wszystkim pracownikami, ją tworzymy. Świadomość tradycji, dojrzałość w stawianiu sobie celów edukacyjnych, kulturalnych i społecznych oraz współodpowiedzialność za ich osiągnięcie – to zawsze winny być nasze drogowskazy.

Byśmy mogli realizować powyższe potrzebna jest nieustanna i otwarta komunikacja, a więc współpraca i dialog. To najtrwalsze spoiwo w dobrze funkcjonującej organizacji, niezależnie od tego czy mówimy o przedsiębiorstwie, czy szkole. Mówimy w tym miejscu zarówno o komunikacji poziomej, między uczniami, jak również komunikacji pionowej, na linii uczniowie – nauczyciele oraz Dyrekcja Szkoły. Dzięki rozmowom z uczniami, nauczycielami, pracownikami Szkoły każda

z tych grup może lepiej przekazywać informacje o swoich potrzebach i uświadamiać samorząd o potrzebnych zmianach w Szkole i naszej społeczności. Takie rozmowy zawsze powinny stanowić podstawę dla odpowiedniego, odpowiedzialnego, a także sumiennego wypełniania obowiązków i kompetencji samorządu.

Wzmocnienie głosu uczniów może odbywać się na wielu płaszczyznach i w wielu formach, poprzez konsultacje, poprzez aktywne wsparcie ze strony grona pedagogicznego, zaufanie i zwiększenie udziału uczniów w podejmowaniu decyzji dotyczących szkoły, stworzenie przestrzeni dla wyrażania opinii oraz wspieranie inicjatyw uczniowskich. Takie zaufanie okazane uczniom, ponad wszelką wątpliwość, zaowocuje zwiększeniem ich zaangażowania w życie Szkoły, ale również odpowiedzialność za nią oraz pozwoli im rozwinąć się zarówno indywidualnie, jak i społecznie. To z kolei wpłynie pozytywnie na jeszcze lepszą opinię Szkoły i zachęci kolejnych uczniów do aplikowania i rozwijania naszej społeczności w kolejnych rocznikach.

Ponadto, wszystko co opisane powyżej prowadzi ostatecznie do sprawczości i rozwoju, które stanowią podstawę efektywnego samorządu uczniowskiego, który poprzez swoje działania może realnie wpływać na życie Szkoły, wspieranie nauczycieli i dbanie o interesy uczniów. Pomocne na pewno będą odpowiednio działające procedury oraz sprawna komunikacja, które pozwolą uniknąć nieporozumień i sprawią, że uczniowie będą mieli większe zaufanie do podejmowanych decyzji, tj. że są one podejmowane również w ich imieniu lub na ich rzecz.

Samorząd powinien działać w sposób odpowiedzialny, koncentrując się na rzeczywistych potrzebach społeczności uczniowskiej. Kluczowe jest wstuchanie się w głos uczniów i poszukiwanie rozwiązań trudności, które dotyczą ich codziennego funkcjonowania w naszej Szkole.

Podsumowując, samorząd uczniowski to my, wszyscy uczniowie. Ale to także przestrzeń, dzięki której mamy możliwość, a w moim pojęciu rzeczy także obowiązek, uczestniczyć w procesach decyzyjnych, uczyć się odpowiedzialności i wspólnie budować środowisko szkolne. Moja wizja samorządu opiera się na dialogu, współpracy i odpowiadaniu na realne potrzeby uczniów, koleżanek i kolegów. Dzięki temu każdy z nas będzie mógł czuć, że ma wpływ na to, jak funkcjonuje jego-nasza Szkoła oraz że jego-nasz głos naprawdę się liczy.

Na koniec pragnę jeszcze wyjaśnić przyczynę, dla której w pierwszym zdaniu niniejszej pracy słowo „tylko” pojawiło się w cudzysłowie. Otóż, jeżeli każdy z nas, na tym etapie życia, będąc uczniem, pozna realną wartość samorządności, ten w życiu dorosłym będzie wiedział w jaki sposób należy efektywnie społecznie działać w ramach idei dobra wspólnego. Zatem samorząd uczniowski to nie jeden z wielu, a pełnoprawny i równorzędny innym przykład właściwej metody funkcjonowania, po prostu właściwy okresowi życia, w którym obecnie się rozwijamy.